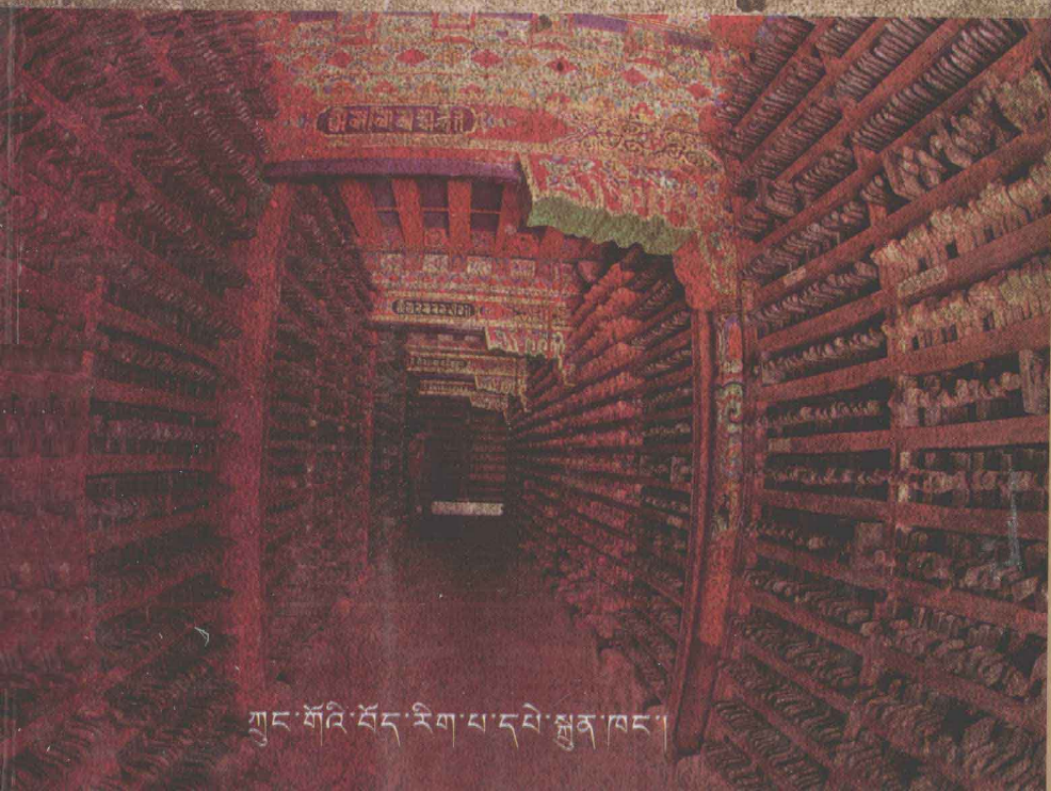

६ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
वसुधैव कुटुम्बकम् ।

ལྷ་ལྟར་འཆི་མེད་རྩི་རྩི་དང་སྒྲ་གཡར་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུམས།

责任编辑: 聪 博

图书在版编目(CIP)数据

德格土司政务史: 藏文/其美多吉、达拥著.

北京: 中国藏学出版社, 2009. 7

ISBN 978 - 7 - 80253 - 149 - 9

I. 德… II. ①其…②达… III. 藏族 - 土司制度
- 历史 - 西藏 - 藏语 IV. B946.6 - 53

中国版本图书馆CIP数据核字(2009)第108710号

德格土司政务史

其美多吉、达拥著

*

中国藏学出版社出版发行
三河欣跃印刷有限公司印刷

*

开本: 850×1168毫米 1/32 印张: 10
2009年7月第1版 2009年7月第1次印刷
印数: 0001—2000册

书号: ISBN978 - 7 - 80253 - 149 - 9/K. 212

定价: 23.00元

मध्यस्थः प्रत्यक्षः प्रत्यक्षः प्रत्यक्षः प्रत्यक्षः प्रत्यक्षः

(३) 'अक' अक्षर ।

[illegible]

ཡིག་ཆ་ཚང་མ་ནི་ཕྱེ་དགེ་པར་ཁང་གིས་གནང་བ་རེད། དེ་ལས་
བག་ཆགས་ཟབ་ཤོས་ནི་ཕྱེ་དགེ་འཛིན་རྒྱལ་ཚོ་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཡིག་...
འཛིན་གྱིས་བཅམས་པའི་«ཕྱེ་དགེ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་...
ནམ་ཐར་དགེ་ལེགས་འོར་བུའི་ཐེང་བ་འདོད་དགུ་རབ་འཕེལ་»
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐེབ་གྲངས་༥༤ཡོད། རྒྱལ་ནང་དུ་མི་
མེར་རྒྱལ་ཁབ་དུས་སྐབས་ནས་ཡིག་ཆ་འདི་རྒྱ་ཡིག་དུ་བསྐྱར་.....
ནས་«ཁམས་པ་ཁྲིད་ལྟོན་ལྟ་དེབ་»ཅེས་པར་འཁོད་ཡོད། ཕྱི་
རྒྱལ་དུ་དེའི་དུས་སུ་ཅེ་ཁེ་སི་ལོ་མ་ཁེའི་ཆེད་མཁས་པ་གའོ་མ་.....
སིས་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་ཐོག་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཕྱེ་དགེ་རྒྱལ་
པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་ཚོམ་གྱང་གིས་ཡོད། དེ་དག་ལས་
མཐོང་བྱུང་བ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་ནམ་པས་ཕྱེ་...
དགེ་རྒྱལ་པོ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུར་དགའ་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་.....
ཀྱུ་འབྲས་མི་དམན་པར་ཐོབ་ཡོད་པས་མ་ཆད། ང་ཚོ་མི་རབས་
རྗེས་མ་ནམས་ལ་འདེད་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱང་གཞི་བཟིང་བ་དང་.....
ཁྱེད་ཀྱི་འདོན་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་དགེ་རྒྱལ་པོ་རང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་སྒྲིལ་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་
ཡར་དེད་ན་ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་གཏུག་ཆོག་པ་དང་། བལ་ཆེར་ལོ་
རྩ་༡༩༠༠ ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིད། ཡིན་ནའང་ཚུགས་གང་ཐད་ནས་
རྟོག་ཞིབ་བྱས་པར་གཞིགས་ན། ཕྱི་དགེ་རྒྱལ་པོ་དངོས་སྤྱད་ར་
རྒྱལ་གྱི་རུས་སྐབས་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་གྱི་སྐབས་དེ་རྒྱལ་པོ་འི་.....

ལམ་ལུགས་ཚྱགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིན་པ་རེད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་
ནས་བརྒྱུད་དཀར་མངོན་པོད་ཁྲལ་རྩ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ཆེ་རྒྱུད་རྒྱུད་.....
བརྒྱ་ཡན་བྱུང་བ་ལས་ཐེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་རིང་བ་མ་.....
ཟད། ལྷོ་བས་འབྱུར་ཡང་ཆེས་ཆེ་ཞིང་མངའ་ཁོངས་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བ་
ཡིན་པས། གནམ་ཐེ་དགེ་ས་ཐེ་དགེ་ཞེས་པའི་སྟན་གསལ་ཡོད།
དེའི་མངའ་རིས་སུ་ཐེ་དགེ་དང་འདན་ཁོག་།དཔལ་ལྷལ། ར་རྩ་ཁ།
པོད་རྒྱུད་འཛོམས་པའི་བཅས་རྒྱུད་ཁག་ལྔ་ཅམ་འདུས་ཡོད།

ཀུན་ལ་གསལ་པའི་ཐེ་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་ནི་.....
ཐེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་གསུང་རབས་ཞེ་ལྔ་པ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་.....
རིང་གིས་བཞེངས་པ་ལྟེ། ཐེ་དགེ་པར་ཁང་རྩ་པོད་ཀྱི་བཅུ་གསུམ་
རིག་པའི་གནས་སོ་སོའི་གསུང་རབ་གཙུག་ལག་སྟེ་ཆོགས་བསྟུ་.....
ཉར་བྱས་ཡོད། བསྟན་མས་ཆིས་ལྟར་ན་པར་ཤིང་སྟེ་ཆོགས་སྟོན་
༡༩༥༠༩༩དང་། ལྷ་རིས་པར་ཤིང་༣༠༠༠ལ་ཉེ་བ་ཡོད་པས།
པོད་ཀྱི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་ཡོངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༡༠ ཡན་ཟིན་.....
ཡོད་ཅིང་། གལ་འགངས་ཆེ་བའི་པར་རྟིང་དང་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་
པའི་པར་གཞི་ཤིན་རྩ་མང་པོ་གཅིས་ཉར་བྱས་ཡོད་པས་སྟན་.....
གསལ་ཕྱིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀུན་རྩ་བུ་པར་གྱུར། ཐེ་དགེ་པར་ཁང་
དེ་ཉིད་པོད་ཁྲལ་ཡོངས་ལས་རྒྱ་སྟོན་ཆེ་བ་དང་། བསྟུ་ཉར་བྱི་
ནམ་གངས་ལུན་སྟེ་ཆོགས་པ། པོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྲུབ་
མཐའ་ཁག་གིས་གསུང་རབ་ཆོས་ཆ་ཆང་བ་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་

རྒྱལ་ཁྲིམ་པ་གི་པོ་དང་རིག་པ་འཛིན་པ་འཇུག་པ་ན་མས་ཀྱིས་དགའ་.....
པོ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དང་ཁོང་ཚོས་རྟོག་ཁ་བསྐྱར་གནས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་.....
ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དཔེ་ཆ་འདིའི་ཚུམ་པ་པོ་འཆི་མེད་རྩི་རྩེ་དང་ཟླ་གཡང་.....
གཉིས་ནི་སེ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་པོ་དང་ཡིག་སྐྱབ་ལཱའི་མཐར་ཁྲིན་སྐྱབ་.....
མ་ཡིན་ལ། རང་ས་རང་སྐྱེས་ཀྱི་ལྗེ་དགེ་བ་ཡིན། ཁོང་ཚོ་སྐྱབ་
མཐར་ཁྲིན་པའི་རྩལ་རབས་ནི་རང་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཚགས་བཅས་བསྐྱར་.....
སྒྲིལ་བྱེད་དངོས་སུ་འཇུག་སྒྲིལ་བཞིན་པའི་རྩལ་སྐབས་ཏེ་མི་
ཚོའི་བསམ་སྒྲིལ་འཆིང་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིག་ལས་གྲོལ་མ་ཐག་པ་ཡིན། ཁོ་
ཚོའི་ལུས་ཐོག་ན་རྒྱབས་ཆེན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྩལ་སྐབས་དེའི་བརྒྱད་.....
རིམ་རོ་མ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་དང་། སྐབས་དེར་འཆི་ཞིང་བཞུགས་
པའི་ལྗེ་དགེ་རྒྱལ་རབས་གཞུག་མའི་རྒྱལ་མོ་འཇམ་དབྱངས་.....
དཔལ་མོ་དང་དམིགས་བསལ་བཅོན་འགྲོལ་ཐོབ་ནས་དཀར་.....
མངོས་ཁུལ་སྲིད་གྲོས་ཁང་ཏུ་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པའི་
མི་རིགས་ཚོས་ལྷགས་མི་སྤྲོས་ལྗེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་དར་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་.....
རབས་གོ་ཐོས་ཀྱི་སྐལ་བ་ལྡན་ཡོད་པ་དང་། དབྱུང་ཡིག་སྤྲོ་མང་
འཆོལ་སྦྱད་བྱས་ཏེ་ཆང་གཞི་དེའི་ཐོག་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་རྗེས།
ཚུམ་བྱུང་མང་པོ་ཞིག་«དཀར་མངོས་ཁུལ་སྲིད་གྲོས་རིག་གནས་
ལོ་རྒྱུས་དབྱུང་ཡིག་»ཅེས་པའི་པོ་དང་ཡིག་པར་གཞིའི་དེབ་སོ་སོའི་
ནང་བཀོད་ཡོད་པས། ཁུལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་དབུ་བྲིད་དང་མི་རིགས་

ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཁག་གི་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་ངོས་……
ལེན་ཐོབ་ཡོད།

ཉེ་བའི་ལོ་གཉིས་རིང་ལ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཞོར་རུས་……
ཆོད་བཅད་རྒྱུད་བཏང་ཉེ་ཆོན་གྱི་ཟིན་བྲིས་དང་སྤེལ་ཟིན་པའི་……
ཚུམ་ཡིག་ཁ་ཤས་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་ནས་«ཁམས་ཐེ་དག་
རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དོན་ལོ་རྒྱུས་»ཞེས་པའི་དེབ་འདི་བྲིས་ནས་སྤུན་……
ལ་སྒྲིང་གཞི་འབྲི་རྒྱུར་སྤེལ་གྱི་འདུག ཁོ་པོའི་ལྷ་ཚུལ་ལ་དཔེ་དེབ་
འདིའི་བྲད་ཆོས་གཅིག་ནི་ནང་དོན་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བའི་སྒྲ་ནས་……
ཆོན་ཆད་མཐོང་ཐོས་མ་ཚུང་བའི་ངག་རྒྱན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དབྱུང་……
གཞི་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་འདུག གཉིས་ནི་ལོ་རྒྱུས་དབྱུང་ཡིག་ནི་
ཁྲུང་ས་བཅུན་པས་ཡིད་རྟོན་འཕེར་ཆད་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་དང་།
བྲད་པར་རུ་ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་གཉིས་ཐེ་དགའི་མིས་ཐེ་དགའི་དོན་……
འབྲི་བ་ལ་ཐེ་དགའི་རང་སྐད་བྱང་ཆུབ་པའི་དགོ་མཚན་དང་།
ཡང་ཁུལ་སྲིད་ཁྱོས་ལྷ་སུའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱུང་གཞི་གསུམ་པོའི་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་རུ་ལས་དོན་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་དབང་……
གིས་ཚུམ་པ་པོ་ཉིད་ཐེ་དགོ་རྒྱལ་རབས་གཞུག་མའི་རྒྱལ་མོ་……
འཇམ་དབྱངས་དཔལ་མོ་ཉིད་དང་། དེ་མིན་དེ་རུས་ཀྱི་མཁས་
གྲུབ་ཆད་ལྟན་གྱི་མི་རིགས་ཆོས་ལུགས་ཚུགས་ཀྱི་མི་སྣ་མང་པོ་……
དང་བཀོ་སྒྲིང་བཀའ་འདྲི་བྱ་བའི་གོ་སྐབས་མང་པོ་ཡོད་པས། དེ་
དག་ལས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དབྱུང་གཞི་མང་པོ་ཤེས་……

རྟོགས་ཐུབ་ཅིང་། དེ་བའདི་དེ་བས་ཡག་ཐོག་ཡག་བཅེགས་སུ་
 ཟུར། གསུམ་ནི་རྩོམ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོར་རྩོམ་འབྲི་
 འབད་འབྱངས་དང་། ཐོས་བསམ་བཅོལ་སྦྱང་། འཆོལ་སྦྱང་རྒྱན་
 འབྱོར་ས། དག་འདོན་ལེགས་སྒྲིག་ རྟོགས་དོར་བཅུད་ལེན། རྒྱན་
 སྒངས་བདེན་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་དེ་རིང་གི་ཐུབ་འབྲས་ཐོབ་པ་.....
 འདི་ནི་རྟེན་དཀའ་བསྐྱེད་ལོས་སུ་མཆིས།

རྩོམ་པ་པོ་རྣམ་གཉིས་དང་ཁོ་པོ་ལ་ཡུལ་གཅིག་པའི་མི་ཡིན་
 བ་ཡང་པན་རྩོན་རྒྱས་མངའ་མི་ཆེ། འོན་ཀྱང་བོད་ཡིག་ཐོག་ནས་
 གིས་པའི་«ཁམས་ཐེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དོན་ལྷ་རྒྱལ་»ཞེས་པའི་
 དེ་བའདི་ནི་ནང་དོན་གསལ་བ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་གྱི་དབྱུད་ཡིག་ཐུན་
 སུམ་ཆོགས་པ། རྫོང་བྱེད་ཆོག་སྦྱར་ལེགས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་དེ་བ་
 ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་པས། བོད་རིག་པར་དགའ་ཞེན་ཡོད་མཁན་
 དག་གིས་སྒྲིག་རིན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་དགོས་མཁོ་འགའ་
 ཞིག་ལེན་རྒྱ་འདུག་སྟེ་མ་པ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྤོང་གཞིའི་རྩལ་
 ཏུ་གིས་པ་ཡིན་ནོ།།

༡༠༠ རྩམ་པའི་ཆོས་ལུ་ཉིན་ཏེ་པེ་ཅིན་ཨའོ་ལིན་ཕིག་
 ལུས་རྩལ་འགན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲ་ཉིན་ལ་
 དགེ་ལེགས་ཀྱིས།

藏文《德格土司政务史》 序

我在二十多年以前写过一部史论专著叫《甘孜藏族自治州史话》。俗话说物以稀为贵，记得书出版后国内外好几位学者与我联系，人人都说此书颇有价值，对他们的研究大有启发。美国学者史伯林说这是他当时看到的第一部有关甘孜藏区的书，他看了此书后就堕入探索噶阿年当巴历史的旋涡，并要我提供有关的藏文资料。其实，当时我能找到或阅读过有关甘孜藏区的藏文资料并不多，我得到的最有价值的藏文历史文献都是德格印经院送的，其中印象最深的藏文书是由德格土司泽旺多吉任增所写《历代德格法王简史》或叫《德格世代法王颂》，共58页。国内早在民国时期就有人把此书译成中文刊登在《康导月刊》上，国外有当时的捷克斯洛伐克专家高玛斯也把此书译成外文并对德格土司的历史发表了研究论文。由此可见，国内外学者对德格土司的研究情有独钟，成果不薄，并为我们后人的研究打下了基础，提供了线索。

据德格土司自家的历史传说，其历史可以

往前追述到唐代，约有1300多年的历史。但从各方考证，德格土司真真崛起于元代建立土司制度以后。自元代起，甘孜藏区形成大大小小上百个土司，其中德格土司不仅历史悠久，而且势力最大，辖地最宽，有“天德格、地德格”之称。其辖区包括德格、邓柯、白玉、石渠和西藏的江达等五个县。

众所周知的德格印经院是由第四十五代德格土司登巴泽仁所创建的。德格印经院收藏有藏族大小十明学的各类经典典籍，据统计共收藏了各种印板268044块和近3000多幅各种画版，约占整个藏文化典籍的70%以上，并珍藏有较多的珍本和孤本而名扬海内外。德格印经院因在整个藏区规模较大，收藏内容丰富，藏传佛教各教派经典收藏最完整而获得国内外藏学研究者们的青睐，成为他们最爱涉足的地方之一。

本书作者其美多吉和达拥都是四川省藏文学校的毕业生，又是土生土长的德格人。当年他们毕业时正是我国社会改革开放后的转变的时期，人们的思想正从禁锢中得到解放。他们亲身经历了这一伟大的历史时期，有幸亲耳聆听当时健在的末代德格土司降央伯姆和被特赦后安排到甘孜州政协工作的民族宗教界人士讲述德格土司的盛衰由来，收集多种资料，在此基础上整理成许多短文发表在《甘孜州政协文史资料》藏文版各期，得到了州政协领导和民族宗教界人士的首肯。

近两年，他俩利用业余时间将过去的笔记

和发表的一些文章整理归类，形成了这本《德格土司政务史》并送我写篇序言。我认为此书一是内容较为详尽，披露了许多过去没有看到的口碑史料；二是引用的史料可信度较高，尤其是作者作为德格人写德格事，又精通德格藏语，加之工作在州政协这样一个活史料的海洋中，使作者有更多的机会与末代德格土司降央伯姆本人和其它许多当年德高望重的民族宗教界人士交谈、请教，了解到更多的宝贵史料，使此书锦上添花；三是作者长期勤于笔耕，乐于伏案，坚持搜集，随时整理，去粗取精，去伪存真，获得了今天的成果，难能可贵。

我与两位作者虽同为故乡人，但孰不相识，唯藏文《德格土司政务史》是一本内容较新颖、史料较丰富、文笔较流畅的史书，值得藏学爱好者一读，从中汲取一些有用的东西。

是为序也。

格勒

2008年8月7日北京奥运会前夕

འགྲོ་བརྒྱུད།

ལོ་རྒྱུས་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྲིད་འཁུར་རིག་གསུམ་མཚན་པའི་……
རྩོམ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་འཛམ་གླིང་འདིར་དཔལ་ཡོན་ལྷན་
པའི་མི་རིགས་ཞིག་ཡིན་མྱོར་སྔ་སྔའི་རང་གི་མེས་པོའི་བྱང་……
ཁྱད་སྤངས་དང་། མཛད་རྣམས་ལ་རྣམས་དྲན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲོད་བྱུང་
གི་དོན་ཅུམས་གཟུགས་བརྟན་དུ་བྱི་བ་དང་། ཡིག་ཐོག་དུ་བཀོད་
པ་དང་། སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་གང་ལ་གང་
འཚམས་ཀྱི་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལོ་རྒྱུས་སློབ་སྦྱང་བྱ་རྒྱུའི་སློབ་……
ཚན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ནས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་དེ་རང་
གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དྲན་གསེབ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་ནི་འཛམ་གླིང་ལྷན་མང་
གི་གོམས་སློབ་ཞིག་རེད།

པོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ཆེས་གནའ་པོའི་དུས་ནས་མཁས་གྲུབ་……
གསེར་རི་གྲལ་དུ་བསྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཅུམས་……
ཀྱིས་ཚོས་དང་། རིག་གནས་དར་སྤེལ་བྱུང་ཚུལ་དང་། ཚོས་རྒྱལ་
མེས་དཔོན་ཅུམས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཞེ་གྲ་ཡའི་ཡུལ་འདིར་སྟོན་……
གྲགས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་བྲིམས་སྲིད་ལ་མངའ་དབང་བརྒྱུར་བའི་……
རྒྱལ་རབས་བཞི་ལྷག་ཙམ་དང་། རྒྱལ་སྤྱན་བརྒྱ་སྟག་མང་པོ་བྱུང་

བའི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་
 ཏུས་དབང་གིས་བར་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་.....
 ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་ཀ་དེ་ཉམས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཕྱིན་སྐབས།
 དེར་རབས་གཞིན་རྒྱ་པལ་ཆེར་ལ་རང་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་.....
 གནའ་བོའི་ལྷ་སྐྱེད་གི་རྣམ་པ་ཅམ་ལས་མ་དེས་པའི་གནས་ཚུལ་...
 ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཡིད་སྤྲོ་འོས་པ་ཞིག་རེད།

ཞེ་དགེའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་.....
 གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་བྱུང་ཁྲུངས་
 གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཁམས་སྤྱལ་རིག་གནས་ཀྱི་སྤེ་བ་ལྷ་བྱ་.....
 ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

ད་ལན་སྐུ་ཞབས་འཆི་མེད་རྩོ་རྩེ་དང་ཟླ་གཡང་རྣམ་གཉིས་...
 ཀྱིས་གྲིས་པའི་«ཁམས་ཞེ་དགེའི་རྒྱལ་བོའི་སྲིད་རྩོན་ལོ་རྒྱུས་»
 ཞེས་པའི་དེབ་ཐེར་འདི་ནི་སྤར་གྱི་ཞེ་དགེའི་རྒྱལ་རབས་སྐོར་གྱི་...
 ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་ཁ་གསལ་མ་འཁོད་པའི་ཞེ་དགེའི་རྒྱལ་བོའི་སྲིད་...
 རྩོན་གྱི་རོ་བོ་དང་དབང་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྲོན། ཞེ་འབངས་ཀྱི་གྲངས་ཀ་
 ཡུལ་དམག་གི་སྡིག་གཞི། དཀོན་མཆོད་གང་ཡོད། ཞིང་འཕྲོག་སོ་ནམ།
 དབྱ་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཚུལ། འཁོར་འབངས་ཀྱི་འོས་འགན་སོགས་ཕྱིས་ཀྱི་
 འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་གསར་རྟེན་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ལྷག་
 པར་དུ་རྒྱལ་མོ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་མོ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སུ་
 སྐུ་མདུན་བཅར་འདྲི་བྱས་པ་རྣམས་ཡིག་ཐོག་བཀོད་པས། བོད་

སྲི་ལོ་རྒྱུས་སྲིད་དང་བྱེ་བྲག་ཁམས་སྤྱོད་སྲིད་དོན་ལམ་ལུགས་...
 དང་། ཤེས་རིག་དར་ཚུལ་སྤྱོད་སྲིད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
 མཁན་ནམས་ལ་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རིན་ཐང་དང་བུལ་བ་ཞིག་
 བྱུང་འདུག།

དེར་བརྟེན་དེབ་འདི་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱོད་སྲིད་དང་། ལྷན་པར་
 ཏུ་ཁམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ནམས་སྲིད་བྱུང་.....
 རྟེན་སྲུ་རྒྱུར་ཏུ་པར་སྤྲོད་དང་འགེམས་སྤེལ་བྱ་རྒྱུའི་རེ་སྤྲོད་ཞུ།

ཟུང་དབྱང་མི་རིགས་སྤྱོད་སྲུ་ཆེན་མོའི་
 དགེ་མིང་པ་བྱུང་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས།
 སྲི་ལོ་༢༠༠༤ལོའི་ཟླ་བ་༡༡པའི་ཆོས་༢༤ཉིན།

དཀར་ཆག

ཁམས་ཤེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་ཤིང་དོན་ལོ་རྒྱལ་གྱི་

མཚམས་རྒྱུད། དགེ་ལེགས། (1)

འགོ་བརྒྱུད། ཐུབ་བརྟན་ཐུན་ཚོགས། (10)

མེད་གཞི། (1)

ས་བཅད་དང་པོ། ཤེ་དགེའི་གཏུང་རྒྱུད་སྐྱོད། (4)

གཅིག་ཤེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་མི་རྒྱུད་ཐོག་མར་མཆེད་ཚུལ། ... (4)

གཉིས། ཤེ་དགེའི་གཏུང་རབས་ང་གསུམ་བཤད་པ། (6)

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེ་དགེའི་རྒྱལ་ཐུར་དབང་བརྒྱུད་

རྒྱས་པ། (14)

གཅིག་ཐོག་མར་མདོ་སྤངས་ཤེ་དགེ་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱང་དཔོན་

ཏུ་ཐུར་པ། (14)

གཉིས། རྒྱལ་ས་ར་སྤྱིང་དཔོན་གྱི་སྒོན་པོར་ཐུར་པ། (15)

གསུམ། ཐོག་མར་ཤེ་དགེའི་རྒྱལ་པོར་ཐུར་པ། (17)

བཞི། ཤེ་དགེའི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་གསུམ་བཤད་པ། (23)

ལ། ཤེད་གེའི་ཚས་རྒྱལ་གྱི་ཁྲི་རབས་ཐོག་མར་བྱང་ཚུལ། (25)

རྒྱལ་ཤེད་གེའི་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་བཞི། (28)

ས་བཅད་གསུམ་པ། ཤེད་གེའི་ཚས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁིས་

རྒྱ་ཁྱེད་བཏང་ཚུལ། (31)

གཅིག་འཁྱི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་གཉིས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་པ། (31)

གཉིས། གཞན་གྱི་མངའ་ཤེད་དབང་རྒྱ་བསྐྱར་པ། (35)

གསུམ། ཡིད་འཛིན་གྱི་ཁྲི་གཞི་ལེགས་པར་རྒྱུགས་པ། (45)

༡ གཉིས་ལྷག་ལྷན་རྒྱས་ཁང་། (49)

༢ དཔོན་འགོ་བཞི། (50)

༣ རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། (50)

༤ རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། (51)

༥ རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། (52)

༦ རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། (52)

༧ རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ།

རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། (53)

༨ རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ།

རྒྱུང་གཞི་སྐྱོ་གསུམ། (56)

ས་བཅད་བཞི་པ། ཤེད་གེའི་རྒྱལ་རབས་ཁྲི་བྱང་གིས་

ཡིད་དབང་ལྷ་བརྒྱན་བཏང་ཚུལ། (58)

གཅིག་ཤེད་གེའི་ཚས་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲི་བྱང་གིས་བརྒྱུགས་པ། (58)

གཉིས། ཡིད་དབང་གིས་འདེབས་ཁྲི་བྱང་གིས་འགལ་